

21501-31 Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid,
Volksgezondheid en Consumentenzaken

Nr. 770 Brief van de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 november 2024

Hierbij bied ik u het verslag van de informele EU Gezondheidsraad
van 24-25 juli 2024 aan.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. Agema

Verslag informele EU Gezondheidsraad, 24-25 juli 2024

Van 24-25 juli jl. vond in Boedapest de informele EU Gezondheidsraad plaats onder Hongaars voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. Op de agenda stonden beleidsdebatten over het adresseren van cardiovasculaire aandoeningen middels gecoördineerde actie op EU-niveau, en over orgaandonatie en -transplantatie. Daarnaast werd tijdens het informele lunchdebat van gedachten gewisseld over de implementatie van de EHDS-Verordening. Nederland werd hoogambtelijk vertegenwoordigd. Tijdens deze Raad heeft geen besluitvorming plaatsgevonden. Hierbij informeer ik uw Kamer over het verloop van deze informele Raad.

Het adresseren van cardiovasculaire aandoeningen middels gecoördineerde actie op EU-niveau

Het Hongaars voorzitterschap nodigde de lidstaten uit om tijdens deze gedachtewisseling te spreken over de manier waarop de EU de lidstaten zou kunnen ondersteunen op het gebied van het beheersen en het terugdringen van cardiovasculaire aandoeningen, die de belangrijkste doodsoorzaak in de EU zijn. Het Voorzitterschap bepleitte een integrale Europese aanpak, gericht op preventie en leefstijl, screening van risicofactoren, diagnose en de ontwikkeling van therapeutische opties.

Lidstaten erkenden dat cardiovasculaire aandoeningen jaarlijks verantwoordelijk zijn voor ongeveer 1,7 miljoen sterfgevallen binnen de EU en dat het aanpakken van deze uitdaging niet alleen van cruciaal belang is voor de volksgezondheid, maar ook voor de houdbaarheid van de Europese zorgstelsels. In dit kader werd ook op brede schaal de wederkerige link tussen de gezondheid van de Europese bevolking en de toekomstbestendigheid van de Europese economie benoemd. Lidstaten benadrukten de noodzaak van primaire preventiemaatregelen tegen risicofactoren voor cardiovasculaire aandoeningen, zoals roken, alcoholgebruik, ongezonde voeding, fysieke inactiviteit, slechte mentale gezondheid en milieurisico's, ook met het oog op zorgbesparing. Hierbij riep een groot aantal lidstaten, waaronder Nederland, de Commissie op om spoedig met de aangekondigde herziening van Europese tabakswetgeving te komen, alsook met voorstellen op het gebied van voedsletikettering. Naast het versterken van preventie op verschillende niveaus, brachten lidstaten verbeterde therapieopties en publieke bewustzijnscampagnes op, alsook revalidatie na ziekenhuisopname om een gezonder en langer leven te bevorderen. Ook werd de invloed van geharmoniseerde patiëntendata benoemd in het belang van onderzoek en innovatie. De nadruk werd gelegd op interventies ten aanzien van cardiovasculaire gezondheid voor alle leeftijden, het bevorderen van een gezonde leefstijl, en op het verlenen van gelijke toegang

tot geavanceerde medische behandelingen in de gehele EU. In het algemeen steunden lidstaten een integrale *health in all policies* aanpak voor wat betreft cardiovasculaire aandoeningen op EU-niveau. Een aantal lidstaten, waaronder Nederland, wees op het belang van een integrale benadering van preventie, waarbij de focus niet enkel ligt op specifieke ziektes. Voornamelijk de kleinere lidstaten onderstreepten het belang van Europese fondsen om gezondheidsbeleid adequaat te implementeren en van gezamenlijke aanbesteding.

Hongarije is voornemens om tijdens zijn voorzitterschap Raadsconclusies aan te nemen op het onderwerp cardiovasculaire aandoeningen, waarin aandacht zal zijn voor Europese samenwerking.

Orgaandonatie en -transplantatie

De gedachtewisseling over orgaandonatie en -transplantatie werd geleid door de vraag van het Voorzitterschap aan lidstaten om te reflecteren op de manier waarop de EU de lidstaten zou kunnen ondersteunen om orgaandonatie- en -transplantatiesystemen in de hele EU te verbeteren. Lidstaten bevestigden dat het tekort aan donororganen grote impact heeft op patiënten die wachten op levensreddende transplantaties. Hierdoor wordt ook de druk op de nationale gezondheidszorgsystemen vergroot. In de discussie werd meegegeven dat een holistische strategie van belang is, waarbij innovatieve medische toepassingen, robuuste juridische en ethische kaders, training van zorgprofessionals en uitgebreide publieke bewustwordingscampagnes relevant zijn om orgaandonatie te bevorderen.

Belangrijke punten die verder naar voren kwamen, waren onder meer de economische voordelen van het verbeteren van orgaandonatie- en transplantatiesystemen. Verbeterde systemen kunnen aanzienlijke besparingen opleveren voor nationale gezondheidsstelsels door de behoefte aan langdurige behandelingen, zoals dialyse, te verminderen. Ook werd het belang van grensoverschrijdende samenwerking benoemd, het verminderen van ongelijkheden binnen de EU, de inzet van innovatieve technologieën, zoals machineperfusie, en de integratie van moderne technologieën om het succespercentage van transplantaties te verhogen. Als essentieel element werd daarbij door een groot aantal lidstaten gewezen op de mogelijkheden die data- en kennisuitwisseling bieden. Een aantal lidstaten noemde te kijken naar de invoering van een opt-out systeem voor het registreren van de wens rondom orgaandonatie, zoals wij dat ook in Nederland kennen. In het algemeen steunden lidstaten een robuuster en veerkrachtiger raamwerk op EU-niveau na het verlopen van het actieplan van 2009-2015.

Hongarije is voornemens om tijdens zijn voorzitterschap Raadsconclusies aan te nemen op dit onderwerp, om orgaandonatie en -transplantatie te stimuleren binnen de EU, in navolging van het EU-actieplan van 2009-2015 betreffende orgaandonatie en -transplantatie.

De implementatie van de EHDS-Verordening

Gedurende een informele werklunch achter gesloten deuren stond de implementatie van de Europese ruimte voor gezondheidsgegevens (EHDS) centraal. De EHDS-Verordening, die binnenkort zal worden bekrachtigd, heeft als doel het verbeteren van de toegang voor burgers tot persoonlijke elektronische gezondheidsgegevens en hun zeggenschap daarover in de context van de zorgverlening; het bieden van een uniform juridisch kader voor de ontwikkeling, het in de handel brengen en het gebruik van elektronisch patiëntendossier systemen; en het vergemakkelijken van het (her)gebruik van elektronische gezondheidsgegevens voor andere doeleinden, zoals wetenschappelijk onderzoek, innovatie en beleidsvorming. Een gefaseerde implementatie, met volledige toepassing tegen Q1 2031, is van toepassing, om rekening te houden met de verschillende voortgangsniveaus van de lidstaten. Een van de grootste uitdagingen van lidstaten als het gaat om de implementatie van de EHDS-Verordening is adequate financiële middelen. Het Voorzitterschap nodigde lidstaten uit om in te gaan op de voorbereidingen op de implementatie van bepaalde (reeds bestaande) infrastructuren die verplicht zullen worden onder de EHDS-Verordening, alsook op de manier waarop de bredere strategie voor de digitalisering en modernisering van de nationale gezondheidszorgsystemen anticipeert op de implementatie van de EHDS.